

Zobowiązania
przedsiębiorcy
względem ZUS

ULGA NA START

Nowi przedsiębiorcy lub wznawiający działalność po min. 60 miesiącach:

Okres trwania - 6 miesięcy

Ulga na start to ułatwienie dedykowane początkującym przedsiębiorcom. Korzystając z ulgi na start, obniża się koszty działalności przez pierwsze pół roku – otrzymuje się zwolnienie z obowiązku opłacania niektórych składek.

Z ulgi na start można korzystać przez okres 6 pełnych miesięcy. Sformułowanie „pełnych” jest kluczowe – jeżeli działalność zaczniesz prowadzić:

- pierwszego dnia miesiąca – to od tego miesiąca korzystania z ulgi.
- w trakcie miesiąca – tego miesiąca nie wlicza się do okresu 6 miesięcy i w praktyce z ulgi będzie korzystać się miesiąc dłużej.

Z ulgi na start można skorzystać jako osoba fizyczna, która:

1. **Zakłada firmę po raz pierwszy lub kolejny** – jeżeli przedsiębiorca po raz kolejny rozpoczyna działalność gospodarczą, to między zawieszeniem lub zamknięciem poprzedniej działalności a rozpoczęciem nowej musi upłynąć co najmniej 60 miesięcy.
2. **Planuje pracować na własny rachunek** – w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej albo jako wspólnik spółki cywilnej.
3. **Nie planuje wykonywać działalności na rzecz byłego pracodawcy** – tego, który zatrudniał Cię w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym, gdy zakres obowiązków wykonywanych w ramach etatu i działalności się pokrywa.

Ulga na start będzie niedostępna, gdy po założeniu działalności chce się współpracować ze swoim lub byłym pracodawcą i wykonywać dla niego czynności wchodzące w zakres byłych obowiązków pracowniczych.

Ulga na start zapewnia zwolnienie z następujących składek:

- składek na ubezpieczenia społeczne – emerytalne, rentowe i wypadkowe.
- składki na Fundusz Pracy.

Ulga na start nie zwalnia ze składki zdrowotnej. Ma to swoje konsekwencje – trzeba zarejestrować się do ubezpieczenia zdrowotnego, jednocześnie można też zgłosić do ubezpieczenia członków swojej rodziny.

Korzystanie z ulgi na start oznacza, że:

- nie ma się prawa do **zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego**;
- nie otrzymuje się **świadczenia rehabilitacyjnego**;
- nie płaci się **składek na ubezpieczenie emerytalne** – okres objęty ulgą nie zostanie uwzględniony podczas ustalania prawa do emerytury.

Ulga na start jest dobrowolna. W każdym momencie korzystania z ulgi można też z niej zrezygnować. Wybór należy do nas – należy określić, co jest dla nas ważniejsze: niskie składki ZUS w początkowym etapie prowadzenia działalności czy możliwość skorzystania np. z zasiłku chorobowego w razie choroby.

Po 6 miesiącach korzystania z ulgi na start nie trzeba obawiać się drastycznego wzrostu wysokości składek ZUS – można skorzystać z kolejnego rozwiązania, jakim są składki ZUS w preferencyjnej (obniżonej) wysokości. Niższe składki można płacić przez pełne 24 miesiące. W tym przypadku również konieczne będzie złożenie deklaracji z właściwym kodem.

PREFERENCYJNE SKŁADKI ZUS

Nowi przedsiębiorcy lub po zakończeniu ulgi
na start

Okres trwania - 24 miesiące

Nowi przedsiębiorcy bądź osoby, które zakończyły okres trwania ulgi na start, mają możliwość przystąpienia do tzw. dwuletniej ulgi w opłacaniu składek. W ciągu 24 miesięcy korzystania z preferencji przedsiębiorcy mogą opłacać pomniejszone składki za ubezpieczenia społeczne. Podstawa do wyliczeń preferencyjnych składek ZUS wynosi minimum 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Co ważne, preferencja dotyczy wyłącznie składek na ubezpieczenia społeczne. Składkę zdrowotną opłaca się zawsze w jednakowej wysokości, bez względu na to, z jakim kodem tytułu ubezpieczenia nastąpiło zgłoszenie do ZUS.

W 2023 roku obniżona podstawa to:

- 30% z 3490 zł, czyli 1047 zł - od stycznia do czerwca 2023 roku
- 30% z 3600 zł, czyli 1080 zł - od lipca do grudnia 2023 roku

Obniżenie składek na ZUS dotyczy wyłącznie składek płaconych przez przedsiębiorcę za siebie. Za zatrudnionych pracowników i zleceniobiorców przedsiębiorca płaci składki normalnej wysokości.

Jeśli rozlicza się na zasadach ogólnych (według skali podatkowej) lub liniowo, a dochód w danym miesiącu będzie niższy niż minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym roku, to wysokość składki zdrowotnej w tym miesiącu wyniesie 9% minimalnego wynagrodzenia.

Minimalne wynagrodzenie w 2023 roku wynosi:

- od stycznia 2023 roku - 3490 zł brutto
- od lipca 2023 roku - 3600 zł brutto

Oznacza to, że minimalna składka zdrowotna w 2023 roku, za każdy miesiąc roku składkowego od 1 lutego 2023 roku do 31 stycznia 2024 roku, wynosi 314,10 zł.

Jeśli przedsiębiorca płaci kartę podatkową to podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne będzie minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym roku, a składka zdrowotna w 2023 roku wyniesie za każdy miesiąc roku składkowego od 1 lutego 2023 roku do 31 stycznia 2024 roku, 314,10 zł.

MAŁY ZUS PLUS

Przedsiębiorcy o przychodzie do 120 000 zł

Okres trwania - 36 miesięcy

UWAGA ! - Mały ZUS Plus może być przedłużony do 48 miesięcy.

Przedsiębiorcy, których przychód w 2022 roku nie przekroczył kwoty 120 000,00 zł przy prowadzeniu działalności przez 365 dni roku, od stycznia 2023 roku mają możliwość korzystania z kolejnego rodzaju ulgi – tzw. małego ZUS plus.

Pozostałe warunki, które trzeba spełnić, żeby być objętym ulgą mały ZUS plus to:

- w poprzednim roku firma musi działać minimum 60 dni (w przypadkach, gdy firma funkcjonuje niepełny rok, limit przychodu przelicza się proporcjonalnie)

- podstawa wymiaru składek nie może przekroczyć 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego na dany rok kalendarzowy i nie może być niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w styczniu danego roku

Składki od dochodu może opłacać przedsiębiorca, który:

- w poprzednim roku prowadził działalność gospodarczą przez minimum 60 dni
- nie korzysta z ulgi na start lub preferencyjnych składek ZUS
- nie wykonuje w ramach prowadzonej działalności prac na rzecz byłego pracodawcy
- nie korzysta z opodatkowania w formie karty podatkowej i jest jednocześnie zwolniony z VAT na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług

Ulga ta obowiązuje przez okres maksymalnie 36 miesięcy. Po tym okresie przedsiębiorca zobligowany jest przejść na zwykłe składki ZUS. Prawo do ponownego skorzystania z tej ulgi zostanie nadane przedsiębiorcy po upływie kolejnych 2 lat.

Mały ZUS Plus nie obejmuje składki zdrowotnej. Należy ją płacić w pełnej wysokości.

Zwykłe składki, czyli tzw. duży ZUS

Przedsiębiorca, który nie jest uprawniony do żadnych ulg opłaca pełne składki ZUS od podstawy nie niższej niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w 2023 roku (6 935 zł) czyli od 4 161 zł. Wysokość pełnych składek ZUS obowiązujących w 2023 roku:

- **Składka emerytalna w 2023** to 812,23 zł
- **Składka rentowa w 2023** to 332,88 zł
- **Składka chorobowa (dobrowolne) w 2023** to 101,94 zł
- **Składka wypadkowa w 2023** to 69,49 zł
- **Składka na Fundusz Pracy w 2023** to 101,94 zł
- **Składka na ubezpieczenia zdrowotne w 2023** – wyliczamy według nowych zasad.

Pełne składki ZUS w 2023 dla przedsiębiorców bez ubezpieczenia chorobowego wynoszą 1316,54 zł + składka zdrowotna 2023, a z ubezpieczeniem chorobowym 1418,48 zł + składka zdrowotna 2023.

Kogo przedsiębiorca zgłasza do ZUS

Do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnych i rentowych należy zgłosić:

- siebie, jeśli prowadzasz jednoosobową działalność wpisaną w CEIDG lub jesteś współnikiem spółki cywilnej
- siebie, jeśli jesteś współnikiem spółki komandytowej, jawnej i partnerskiej lub jednoosobowej spółki z o.o.
- pracowników
- osoby wykonujące pracę nakładczą
- zleceniobiorców, czyli osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy-zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług
- osoby współpracujące (małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i przysposobione, rodziców, macochę, ojczyrna, osoby przysposabiające), jeżeli żyją z osobą prowadzącą działalność gospodarczą we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu działalności gospodarczej

Jeżeli zleceniobiorca jest uczniem szkoły ponadpodstawowej lub studentem i nie ukończył 26 lat, to nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i nie ma obowiązku go zgłaszać do ZUS .

Osoby, które podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, muszą mieć również ubezpieczenie wypadkowe.

Do ubezpieczenia chorobowego zgłasza się:

- pracowników zatrudnionych na umowę o pracę
- siebie, jeśli prowadzi się jednoosobową działalność zarejestrowaną w CEIDG lub jest się współnikiem spółki cywilnej, przy czym ubezpieczenie w tym przypadku jest dobrowolne, co oznacza że można z niego zrezygnować
- osoby, które wykonują pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy-zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług zawartych zgodnie z Kodeksem cywilnym (osoby wykonujące pracę nakładczą oraz osoby współpracujące przy prowadzonej działalności), na swój wniosek – to ubezpieczenie w tym przypadku jest dobrowolne.

Przedsiębiorca jako płatnik i ubezpieczony

Przedsiębiorca zazwyczaj występuje wobec ZUS w podwójnej roli:

- jako płatnik składek, czyli podmiot, który opłaca składki na ubezpieczenia własne, pracowników i współpracowników
- jako ubezpieczony, czyli jako osoba objęta ubezpieczeniem społecznym

Płatnikiem składek na ubezpieczenia jest osoba odpowiedzialna za obliczenie składek w prawidłowej wysokości i ich wpłacenie do ZUS. Na przykład płatnikiem składek za pracownika jest pracodawca.

Ubezpieczonym jest osoba objęta co najmniej jednym z ubezpieczeń społecznych: emerytalnym, rentowym, chorobowym, wypadkowym.

Rejestracja jako płatnik składek na ubezpieczenie społeczne i zgłoszenie do ubezpieczeń to dwa odrębne procesy. Najpierw przedsiębiorca musi być zarejestrowanym płatnikiem składek ZUS, a dopiero potem może zgłosić do ubezpieczenia siebie, członków swojej rodziny czy pracowników i osoby współpracujące.

Obowiązkiem każdego płatnika składek jest mieć aktywne konto na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

Od 1 stycznia 2023 r. każdy płatnik składek ma obowiązek posiadać profil na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Dotyczy to również osób, które opłacają składki wyłącznie za siebie lub małych firm rozliczających składki za nie więcej niż 5 osób. Płatnik składek nie musi samodzielnie się rozliczać ani kontaktować z ZUS. Może wyznaczyć pełnomocnika, który będzie zajmować się obsługą profilu na PUE ZUS. Pełnomocnikiem może być np. księgowa lub pracownik biura rachunkowego, z którym płatnik współpracuje.

Pracodawca jest zobowiązany do odprowadzenia składek ZUS dotyczących ubezpieczeń społecznych, ubezpieczeń zdrowotnych, Funduszu Pracy oraz FGŚP (Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) za zatrudnione (ubezpieczone) osoby oraz za siebie. Jako osoba, która prowadzi działalność gospodarczą, jesteś zarówno płatnikiem, jak i osobą ubezpieczoną.

Musisz się zgłosić do obowiązkowych ubezpieczeń w ciągu 7 dni od dnia, w którym zaczynasz prowadzić działalność.

Copyright

Składki ZUS za pracowników

Każdy pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Składki potrącają się od wysokości wynagrodzenia brutto. Obecnie składki pobierane są na ubezpieczenie emerytalne, rentowe wypadkowe, chorobowe oraz zdrowotne. Wysokość stopy procentowej każdej składki jest inna. Różne są również źródła ich finansowania. Część z nich potrącana jest z wynagrodzenia pracownika, a część z nich opłaca pracodawca.

Wysokość stóp procentowych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy (FP), Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) oraz sposób ich finansowania w roku 2023 nie uległy zmianie w stosunku do lat ubiegłych i wynoszą:

Rodzaj ubezpieczenia: Sposób finansowania i stopa % składki:

Emerytalne:	Pracodawca:	Pracownik:
Emerytalne:	9.76%	9.76%
Rentowe:	6.50%	1.50%
Chorobowe:	-	2.45%

Wypadkowe:	1.67%	-
Zdrowotne:	-	9%
Fundusz pracy (w tym Fundusz Solidarnościowy):	2.45% (w tym 1.45% FS)	-
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:	0.1%	-
Fundusz Emerytur Pomostowych:	1.5%	-

Pracownika lub współpracownika należy zgłosić do ZUS w ciągu 7 dni od dnia rozpoczęcia pracy.

Dokumenty rozliczeniowe w 2023 roku

Przedsiębiorcy, czyli osoby prowadzące pozarolniczą działalność mają obowiązek przekazywania do ZUS dokumentów rozliczeniowych każdego miesiąca. W zależności od indywidualnej sytuacji dokumentem rozliczeniowym może być:

- **ZUS DRA** – deklaracja rozliczeniowa
- **ZUS DRA cz. II** – deklaracja rozliczeniowa cz. II dla osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą na mniejszą skalę, która korzysta z obniżenia składek na ubezpieczenia społeczne i opłaca składki wyłącznie za siebie
- **ZUS RCA** – imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach
- **ZUS RCA cz. II** – Imienny raport cz. II dla osoby fizycznej wykonującej działalność gospodarczą na mniejszą skalę, która korzysta z obniżenia składek na ubezpieczenia społeczne
- **ZUS RSA** – imienny raport miesięczny o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek

ZUS RPA – imienny raport miesięczny o przychodach ubezpieczonego/ okresach pracy nauczycielskiej

Copyright ©

Terminy opłacania składek ZUS w 2023 roku

W 2023 roku obowiązują 3 terminy płatności składek ZUS i przekazywania dokumentów rozliczeniowych:

- do 5. dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych
- do 15. dnia następnego miesiąca – dla płatników składek posiadających osobowość prawną
- do 20. dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników składek

Dziękuję za uwagę

Wykonał: Maciej Karczmarz